

# Jaarrede voorzitter Ivoren Kruis 2018

## **Intro**

Welkom bij deze algemene ledenvergadering in het 108e jaar van het Ivoren Kruis. Na deze vergadering start ons jaarcongres met als thema 'Fluoride'. Het congres staat onder deskundige leiding van dagvoorzitter en lid van ons Adviescollege Erik Vermaire.

De vereniging blijft afhankelijk van de bereidwilligheid en inzet van zowel partners als een grote groep mondzorgverleners die zich als vrijwilligers hebben ingezet. Vanaf deze plaats wil ik onze vrijwilligers en partners dan ook van harte bedanken; de vereniging is ze hiervoor zeer erkentelijk.

Ik sta hier voor u na een bewogen jaar. We hebben als bestuur hard gewerkt om ervoor te zorgen dat we weer verder kunnen met waar het Ivoren Kruis voor staat, de bevordering van een goede mondgezondheid. Daarvoor moesten we wel eerst de kwestie Ebuero afronden.

## **Kwestie Ebuero**

We zullen hierover niet in detail treden, maar moeten het naar onze mening wel benoemen aangezien deze kwestie het bestuur erg veel tijd en energie heeft gekost. Er is een schikking getroffen in deze zaak en we hopen als bestuur nu inderdaad met nieuw elan te kunnen werken aan de verdere ontwikkeling van het IVK.

Ik vervolg de jaarrede dan ook graag over onze mooie projecten:

## **Projecten IvK**

### **Gewoon Gaaf**

Gewoon Gaaf is een individuele cariëspreventiemethode op basis van risicoschatting voor kinderen van 0-18 jaar en hun ouders. Het Ivoren Kruis heeft hiervoor stappenplannen beschikbaar voor de leeftijdsgroepen 0-4 jaar, 4-12 jaar en 12-18 jaar. De stappenplannen dienen als praktische leidraad voor de implementatie van Gewoon Gaaf in de mondzorgpraktijk. Het Ivoren Kruis wil bevorderen dat Gewoon Gaaf een geaccepteerde en geïmplementeerde cariëspreventiemethode wordt bij mondzorgpraktijken in Nederland en dat kinderen hun tanden en kiezen gewoon gaaf houden. Er komen steeds meer signalen dat patiënten met hun kinderen speciaal naar praktijken gaan waar volgens de Gewoon Gaafmethode wordt gewerkt. Het 2018 doel is om 100 nieuwe praktijken Gewoon Gaaf in hun praktijk te laten implementeren, waardoor de totale stand daarmee op ruim 300 praktijken komt. We kunnen met trots zeggen dat we dit doel hebben behaald.

Door een publicatie in het NRC in februari 2018 over "de heroïsche tandarts" met James Huddleston Slater is veel rumoer geweest. Helaas dekte deze titel niet de lading. Het goede gevolg van het artikel was dat in een tweede artikel kon worden aangegeven dat Gewoon Gaaf een prima instrument is bij cariës inschatting. Gewoon Gaaf kreeg de exposure die het naar ons idee verdient. Een positief gevolg is o.a. dat er een grote toename kwam in aanmeldingen voor de cursus "Gewoon Gaaf" in de Preventie Academie.

## **Preventie Academie**

In de Preventie Academie wil het Ivoren Kruis mondzorgprofessionals up-to-date informeren over de kansen die preventie biedt. Daarom biedt de Preventie Academie praktische cursussen op het gebied van preventie die inspirerend zijn voor alle spelers in het mondzorgteam. Vanuit de sector zien we een grote interesse in de basiscursus Gewoon Gaaf met motivational interviewing en de vervolgcursus Management van Gewoon Gaaf in de praktijk.

In 2018 heeft het Ivoren Kruis 8 cursussen bij haar bureau in Naarden georganiseerd. Daarnaast zijn de cursussen nog zo'n 8 keer op locatie georganiseerd (bij tandartspraktijken in het land). We hebben hiermee in 2018 zo'n 300 cursisten bereikt.

Het blijkt dat bij het invoeren van Gewoon Gaaf in de praktijk specifieke vragen opduiken. Het Ivoren Kruis wil derhalve een tweede vervolgcursus gaan organiseren in de Preventie Academie voor praktijken die Gewoon Gaaf hebben geïnitieerd, dan wel al een tijd volgens het concept werken. Deze cursus zal in de vorm van intervisie/intercollegiale toetsing zich richten op de uitdagingen in de alledaagse praktijk om Gewoon Gaaf te blijven hanteren.

Daarnaast zijn er meer docenten aangetrokken. Het cursusmateriaal zal overigens worden geëvalueerd en zo nodig vernieuwd, dit in samenwerking met de docenten van de verschillende mondzorgopleidingen.

Een ander mooi project is:

### **Hou je mond gezond!**

Met ons succesvolle landelijk onderwijsproject Hou je mond gezond! blijft het Ivoren Kruis zich richten op de mondgezondheid voor leerlingen op basisscholen en kinderen op peuterspeelzalen. Het project blijft het heel goed doen. Het animo vanuit het onderwijs blijft onverminderd groot. Daarbij komt er nu ook aandacht vanuit consultatiebureaus, en kinderdagverblijven. We moeten ons als Ivoren Kruis bestuur buigen over de exacte doelgroep.

Centraal onderdeel van dit lesproject is een bezoek van een vrijwillige tandarts, mondhygiënist, (preventie)assistent, GGD-medewerker of student van de opleiding tandheelkunde of mondzorgkunde aan een schoolklas of groep van de peuterspeelzaal. Ik denk dat er hier ook zeker vrijwilligers in de zaal zitten. En nogmaals: met uw inzet zijn we erg blij!

De vrijwillige mondzorgverlener geeft een poetsles aan een groep op de basisschool/peuterspeelzaal of organiseert een kennismakingsbezoek van een groep van de basisschool aan een mondzorgpraktijk. Behalve leren poetsen voor de heel jonge kinderen, staat het onderwerp mondgezondheid op het programma, waarbij er aandacht is voor het gebit, de tandarts en mondhygiënist, het belang van voeding en de 7 eet- en drinkmomenten, cariës en erosie.

Met dit lesproject blijven we werken aan onze essentiële taak: het bevorderen van een gezonde mond door het terugdringen van cariës en tanderosie. We creëren bewustwording van de eigen invloed op (mond)gezondheid. Het project HJMG behoudt zijn status van een 'erkende interventie' en is dan ook dit jaar opgenomen in de interventiedatabank van het RIVM.

Ook dit jaar verwachten we zo'n 5.000 poetslessen in Nederland te geven waardoor het Ivoren Kruis eind 2018 meer dan 30.000 poetslessen heeft gegeven en zo'n 900.000 kinderen met een poetsles heeft bereikt. We zijn onze partner Colgate-Elmex zeer erkentelijk voor al die prachtige poetspakketten. Ook in 2019 stelt Colgate-Elmex naar alle waarschijnlijkheid 5.000 poetspakketten ter beschikking.

Enthousiaste verhalen over hoe leuk het is kinderen over je vak te vertellen, maken collega's ook enthousiast. Vandaar onze vraag zo veel mogelijk ervaringen te delen op onze Facebookpagina. En dat gebeurt ook massaal. Zo'n collage laat nog maar eens duidelijk zien dat onze vrijwillige mondzorgverleners heel veel blije kindergezigtjes zien.

Wie meedoet met HJMG laat aan de samenleving zien hoe mooi en belangrijk ons werk is!

### **Project Gezonde Peutermonden**

Het IVK is deelnemer van de Stuurgroep van het project Gezonde peutermonden. Het bestaat uit een 4-jarige studie onder begeleiding van dr. Katarina Jerković-Ćosić (Hogeschool Utrecht), prof. Cor van Loveren en prof. Geert van der Heijden.

Er wordt onderzocht wat het effect is op de mondgezondheid van nieuwgeborenen die met hun ouder(s) het consultatiebureau bezoeken waarbij één groep begeleid gaat worden door een mondzorgcoach en de controle groep niet.

Het onderzoek loopt nu. Een verrassend neveneffect is dat plotseling een aantal Gemeenten en mondzorgprofessionals zich aanmelden bij het onderzoek om in hun Consultatie bureaus aandacht te

willen geven voor preventieve mondgezondheid. Het Ivoren Kruis ziet Gezonde Peutermonden als een speerpunt en wil graag dit project actief blijven ondersteunen.

### **Ouderen / (h) Oud de mond gezond**

Het Ivoren Kruis blijft zich ook inzetten voor die andere kwetsbare groep in onze samenleving: ouderen. Dit vindt plaats via ons voorlichtingsproject dat verpleegkundigen en verzorgenden in zorginstellingen informeert over een zo goed mogelijke mondzorg aan bewoners, gericht op het behoud van de aanwezige tanden en kiezen en het gezond houden van het tandvlees. De voorlichting wordt vrijwillig gegeven door tandartsen en mondhygiënisten.

Het Ivoren Kruis biedt in samenwerking met partner Edin een kosteloze opleiding aan, die in de vorm van een e-learning door alle vrijwilligers te volgen is. Deze e-learning is -evenals het geven van een klinische les in het kader van dit project- inmiddels geaccrediteerd door het KRT en het KRM.

Tevens is er op initiatief van IvK en ACTA een aanvraag bij het Fonds Mondgezondheid gedaan om een benoeming voor de leerstoel Gerodontologie op gang te brengen. Deze leerstoel is vacant sinds emeritus professor de Baat zijn emeritaat bereikte. Echter is er een "on hold" situatie op dit moment ontstaan, omdat op verschillende onderwijsinstututen al zelfstandig naar een benoeming van een hoogleraar wordt gestreefd.

Verder wil ik graag ingaan op verschillende andere initiatieven die vanuit het Ivoren Kruis worden ontplooid.

### **Bijzonder Hoogleraarschap vanwege het Ivoren Kruis**

Prof. dr. Cor van Loveren is 12 jaar bijzonder Hoogleraar Preventieve Tandheelkunde geweest via het Ivoren Kruis. "Onze "bijzonder hoogleraar Cor van Loveren" is in mei 2018 met emeritaat gegaan. Het IVK wil zijn bijzonder hoogleraarschap graag continueren en is naarstig bezig dit te volbrengen. Tot grote vreugde van het bestuur van het Ivoren Kruis blijft prof Cor van Loveren aan het IVK en haar Adviescollege verbonden. Onnodig te zeggen dat het IVK zeer schatplichtig is aan Cor van Loveren. Het bestuur komt hier nog op terug.

### **KiMo**

Zoals bekend neemt het Ivoren Kruis zitting in de stakeholdersraad van het KIMO. Achtergrond hierin was om te bevorderen dat onze, door het Adviescollege ontwikkelde adviezen, verder worden doorontwikkeld tot richtlijnen. We hebben zitting in de ROC Mondzorg voor jeugdigen, en dan specifiek module 1: Diagnostiek.

Kernvragen zijn :

1. Wat is in vergelijking met visuele inspectie de meerwaarde van detectie apparatuur (bitewings, FOTI, DITOTI etc.) bij kinderen van 5 tot 6 jaar met een laag/midden/hog cariës risico met kans op proximale cariës ?
2. Draagt gebruik van een OPT bij aan de effectieve behandeling van vastgestelde afwijkingen bij de doorbraak van blijvende elementen ?

Het door ons voorgestelde bestuurslid Katarina Jerković-Ćosić zit in de Richtlijnen Autorisatieraad (RAR) van het KiMo.

### **Verzekeraars**

We willen als Ivoren Kruis graag samenwerken met meerdere zorgverzekeraars. Het is het Ivoren Kruis (nog) niet gelukt om naast CZ een andere verzekeraar bereid te vinden meer aandacht aan Gewoon Gaaf te geven. Als iemand hier aanwezig goede ideeën heeft om hier tot succes te komen, dan houden we ons aanbevolen.

### **Politiek**

We zijn als Ivoren Kruis ook in beeld voor het landelijke beleid. Door Kamervragen over de alarmerende geluiden dat cariës bij met name de jeugd weer toeneemt, is er door VWS contact opgenomen met het

Ivoren Kruis. Door VWS zijn we geïntroduceerd bij Stichting Pharos. Dit is een door de overheid in het leven geroepen stichting met als doel het verkleinen van gezondheidsverschillen tussen de verschillende bevolkingsgroepen in Nederland.

Naast een interview in een blad dat wordt gezonden naar Gidsgemeenten probeert het IVK via Pharos toegang te krijgen tot Gemeentes om onze preventieve boodschap breder te kunnen uitdragen.

Natuurlijk hebben we ook binnen het veld van de mondzorgverleners nader overleg.

### **Overleg beroepsverenigingen**

#### **KNMT**

De relatie met de KNMT en het Ivoren Kruis is in overleg met het huidige bestuur bestendig voor de komende jaren. Er is o.a. afgesproken dat de bijdrage van de KNMT voor de komende jaren gecontinueerd wordt. De filmruimte op het nieuwe hoofdkantoor kan door het IVK gebruikt worden om opnames te maken en op preventie beleid is afgesproken dat KNMT en IVK elkaar in de preventieve boodschap zullen versterken.

#### **NVM**

Tevens is er in 2018 twee maal bestuurlijk overleg geweest met de NVM. Er zijn afspraken gemaakt samen te gaan werken op projecten die de collectieve preventie dienen. We vinden het ook mooi te melden dat het hoofdbestuur van de NVM eind november de cursus Gewoon Gaaf gaat bijwonen.

#### **Adviescollege**

En dan ons Ivoren Kruis Adviescollege, het wetenschappelijk orgaan van de vereniging en belangrijk voor het voortbestaan van de vereniging. De collegeleden geven gevraagd en ongevraagd adviezen aan het bestuur. Het bestuur wil binnen haar meerjarenplan dit college een nog centralere rol geven. Over het meerjarenplan zal ik zo meer vertellen .

Als ik zo de lijst van activiteiten langs ga, doen we nationaal veel, en we willen ook een en ander uitbouwen. Ook Internationaal worden we gezien als vereniging.

#### **Internationaal**

In september jl. is het Ivoren Kruis uitgenodigd op de jaarlijkse bijeenkomst van het European Platform for better Oral Health te Brussel. Dit platform heeft de projecten (h)Ouddemondgezond en Houjemondgezond uitgeroepen tot "Best Practises".

Het platform is bedoeld als lobby instrument om bij het Europese parlement de Europese mondgezondheid meer onder de aandacht te brengen. Het Ivoren Kruis heeft daar als statement gesteld dat cariës altijd, net als andere mondziekten, vaak een gevolg zijn van "life style".

Nu ga ik weer even terug naar Ivoren Kruis. Eerst over de samenstelling van het bestuur.

#### **Samenstelling van het Bestuur**

In februari 2018 is de heer Arie Riem in goed overleg teruggetreden als lid van het bestuur. Al snel daarna trad dr. Katarina Jerković-Ćosić als bestuursadviseur toe tot het bestuur. Helaas heeft Melissa Boekhoud-Link zich om gezondheidsredenen per september 2018 moeten terugtrekken uit het bestuur. Dit betreft het IVK bestuur ten zeerste.

Om het bestuur naar de toekomst toe weer sterker en breder te maken, is prof. Albert Feilzer bereid gevonden een plek in het bestuur van het IVK in te nemen. Tevens wordt er nog gezocht naar een vijfde bestuurslid.

## **Samenwerking APPRHBB**

Nadat in 2017 APPR de taken van Bos/Eburo overnam, is er een tijd van aanpassing en gewenning geweest. Nadat begin 2018 APPRHBB werd overgenomen door een nieuwe directie werd er door het bestuur van het IVK veel tijd in gestoken om er voor te zorgen dat er nu een degelijke basis is voor het voortbestaan van het IVK. De begroting voor 2019 lijkt dit te bevestigen. Dat geeft ons als bestuur rust om weer een veel actievere inhoudelijke rol dan in het recente verleden. Overleg met alle partijen in het veld als verzekeraars, sponsors, VWS, KNMT, NVM, Pharos en al die andere partijen wordt nu door het bestuur gedaan. Voordeel is dat de lijnen kort blijven, en zo kunnen we het bureau zo efficiënt mogelijk inzetten, wat goed is voor de kostenbeheersing. We hebben vertrouwen in een goede verdere samenwerking.

Want we hebben als Ivoren Kruis bestuur de nodige ambities. Als ik als voorzitter vooruit kijk, wil ik aangegeven dat onze Meerjaren strategie er in grote lijnen als volgt uitziet:

## **Meerjaren strategie**

We willen als Ivoren kruis meer met werkgroepen gaan werken. Zo kunnen actieve leden een wezenlijke bijdrage leveren binnen die werkgroep. Een vereniging met zoveel vrijwilligers is een levende en actieve groep mensen. Dit enthousiasme zou het bestuur graag willen gebruiken om de werkgroepen in de zetten voor preventie projecten en mee te denken over nieuwe innoverende ideeën m.b.t. collectieve preventie.

Tevens wil het IVK meer “Upstream “ gaan opereren. In dat verlangen past ook de vraag aan prof Albert Feilzer zitting te komen nemen in het bestuur. Zijn enorme netwerk en kennis kan veel voor het IVK betekenen.

Daarbij is met de voorgestelde komst van Katarina in het bestuur een belangrijke brug geslagen naar de mondzorg opleidingen en het onderzoek in de preventieve zorg. Er wordt nu al door haar studenten onderzoek gedaan naar de behoefte van de mondzorgprofessionals ten aanzien van de folderaanbod van het IVK en in hoeverre digitalisering van de folders een gewenste ontwikkeling zou zijn.

Het Ivoren Kruis wil zich nog meer centreren en profileren als een vereniging die met name gaat voor de collectieve preventie. We bestaan ook de komende jaren naast de beroepsverenigingen die belangenbehartiging van de beroepsgenoten in de mondzorg verzorgen. Voor een goede uitoefening van onze voorlichtingsfunctie hebben we de wetenschappelijke adviezen van het Adviescollege hard nodig. We willen dan ook een duidelijke visie hebben over hoe we als bestuur en adviescollege samenwerken, zodat en het college en het bestuur kunnen excelleren vanuit de eigen rol.

Om meer zichtbaar te worden naar buiten wil het Ivoren Kruis zich ook gaan richten op zaken als het Nationaal Preventie akkoord, de consumenten platforms en patiëntenorganisaties. Het doel is om mondzorg te integreren in de nationale en regionale preventie programma's. Omdat het belang van de projecten zo duidelijk is blijven Gewoon Gaaf, de Preventie Academie, Gezonde Peutermonden, en Houjemondgezond blijven kernpunten. Het project (h)Ouddemondgezond loopt minder goed, daar zijn minder baten voor. Wel blijft er de online cursus bij EDIN. Er zijn wel verkenningen gaande om de preventie bij ouderen ook goed te kunnen blijven oppakken, aangezien ook daar een noodzaak ligt. Er zijn wel andere mogelijkheden, zoals via samenwerking met de mondzorg opleidingen waardoor studenten in het kader van hun reguliere stages in de ouderenzorg kunnen deelnemen aan (h)Ouddemondgezond. Tevens wil het IVK (h)Ouddemondgezond uitbreiden naar de zorgprofessionals betrokken in de zorg voor thuiswonende ouderen, bv. wijkverpleegkundigen en thuiszorgmedewerkers.

Om dit allemaal te kunnen doen, is een bloeiend ledenbestand nodig.

## **Nieuwe leden**

Nieuwe leden zijn van harte welkom. Het Ivoren Kruis bezint zich op manieren om het ledental te stabiliseren en zo mogelijk uit te breiden. We denken aan een werkgroep van leden die met suggesties/acties het bestuur kan adviseren.

## **Sponsors**

Ook onze sponsors zijn van belang. Al het werk van het Ivoren Kruis zou niet gedaan kunnen worden zonder de gulle bijdragen van onze partners. Daar zijn we onze partners erg dankbaar voor. Samen zijn we in staat een groot publiek te bereiken met de boodschap goed voor de mond en het gebit te zorgen. Tevens kunnen we projecten starten en reeds lopende projecten continueren. We hebben steun van Johnson en Johnson, Colgate –Elmex, Oral-B, Philips, Xylifresh en Unilever (3M). Al houdt de steun van Unilever vooralsnog op omdat er in Europa universele verpakkingen komen. Er wordt gepoogd anderszins continuering van het sponsorship te behouden. Het Ivoren Kruis dankt haar trouwe partners voor het in de vereniging gestelde vertrouwen: Johnson en Johnson, Oral-B, Philips, 3M, Colgate-Elmex, Listerine, XyliFresh

Het bestuur wenst jullie een mooi congres toe.

Ik dank u voor uw aandacht.